

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Навчально-науковий інститут бізнес-технологій «УАБС»
Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

Мезинко Віталія Анатоліївна

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА

Споживче кредитування в Україні

072 Фінанси, банківська справа та страхування («Фінанси»)

Студентки 2 курсу _____ В. А. Мезинко

групи Ф.мз-91а

Подається на здобуття освітнього ступеня магістр

Кваліфікаційна робота магістра містить результати власних досліджень.
Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на
відповідне джерело _____ В. А. Мезинко

Керівник доцент, к.е.н.

Н. А. Дехтяр

Суми – 2020 рік

РЕФЕРАТ

кваліфікаційної роботи магістра

на тему: «СПОЖИВЧЕ КРЕДИТУВАННЯ В УКРАЇНІ»

студентки Мезинко Віталії Анатоліївни

У сучасних умовах функціонування економіки країни кредитування споживчих потреб населення має надзвичайно важливе значення. Споживче кредитування представляє собою найбільш інноваційну сферу організації банківської діяльності, направлену на формування кредитного портфеля із обслуговування фізичних осіб, що враховує постійно зростаючі та різноманітні їхні потреби та запити. Розробка дієвих механізмів організації банківського споживчого кредитування із роздрібними клієнтами, яка буде спрямована на розширення клієнтської бази, збільшення надання доступних видів кредитних послуг та зниження кредитних ризиків під час здійснення таких операцій, дозволить підвищити ефективність діяльності банківських установ. Тому, тема дослідження організації споживчого кредитування населення є актуальною, має теоретичне та прикладне значення.

Метою кваліфікаційної магістерської роботи є дослідження теоретичних і практичних аспектів організації споживчого кредитування фізичних осіб та розробка рекомендацій щодо перспектив його розвитку.

Об'єктом дослідження є процес організації споживчого кредитування населення в Україні. Кваліфікаційна магістерська робота виконана на матеріалах Національного банку України та Державної служби статистики України.

Предметом дослідження є теоретичні та практичні аспекти організації банківського споживчого кредитування населення.

Для розкриття сутності, видів, оцінки та аналізу споживчого кредитування використовувалися наступні методи: монографічний; наукової абстракції; порівняльний; синтезу та аналізу; систематизації, узагальнення даних; табличний та графічний; моделювання та прогнозування.

Інформаційною базою написання магістерської роботи стали нормативно-правові акти, що регламентують організацію споживчого

кредитування; праці вітчизняних та зарубіжних вчених-економістів, підручники, навчальні посібники, періодичні видання, статистичні матеріали Національного банку України та Державної служби статистики України за 2010-2019 рр.

Наукова новизна одержаних результатів полягає у наступному: 1) набуло подальшого розвитку визначення поняття споживче кредитування (с. 12); удосконалено характеристики складових споживчого кредитування населення (с. 20); узагальнено систему факторів, що впливають на стан та розвиток споживчого ринку (с. 26); оцінено перспективи розвитку банківського споживчого кредитування на основі економіко-математичного моделювання та здійснено прогнозування його обсягів (с. 44-50).

Рекомендації щодо використання результатів дослідження. Сформульовані в кваліфікаційній роботі магістра теоретичні узагальнення та практичні рекомендації спрямовані на підвищення ефективності організації споживчого кредитування населення.

Результати основних положень кваліфікаційної роботи були опубліковані у вигляді тез: Дехтяр Н. А., Мезинко В. А. Споживче кредитування в Україні: проблеми та перспективи розвитку. Проблеми та перспективи розвитку фінансово-кредитної системи України : збірник матеріалів V Всеукраїнської науково-практичної on-line конференції. Суми : Сумський державний університет, 2020. С. 41-44.

Ключові слова: споживчий кредит, банківське споживче кредитування, населення, споживчі потреби, види споживчого кредиту.

Зміст кваліфікаційної роботи викладено на 64 сторінках, зокрема список використаних джерел із 93 найменувань, розміщених на 9 сторінках. Робота містить 17 таблиць, 6 рисунків, а також 1 додаток, який розміщено на 2 сторінках.

Рік виконання кваліфікаційної роботи – 2020 рік

Рік захисту роботи – 2020 рік.

ВСТУП

Населення, як забезпечувальна ланка фінансової системи країни, реалізує фінансові відносини, які пов'язані із процесами формування фінансових ресурсів для задоволення власних споживчих потреб та постачання тимчасово вільних коштів на фінансовий ринок у вигляді заощаджень, з метою отримання додаткового доходу. Однак, в разі недостатності власних грошових коштів, фізичні особи мають можливість одержати банківські кредити на споживчі цілі. Банки зацікавлені в кредитуванні домогосподарств оскільки, дані кредитні операції підвищують їх дохідність, забезпечують високий рівень прибутковості, формують оптимальний кредитний портфель і підвищують конкурентоспроможність на ринку банківських послуг. Тому, дослідження концептуальних основ організації споживчого кредитування населення банківським установами в Україні є досить актуальним на сьогоднішній день.

Теоретичні та практичні аспекти організації споживчого кредитування у своїх працях розглядали провідні науковців і практики Н. Бондаренко, Л. Бублик, О. Вовчак, Б. Івасів, С. Кудряшов, А. Мороз, С. Мочерний, І. Охріменко, А. Прилуцький, М. Савлук, Т. Тук, О. Шаповал, В. Харабара, Н. Яковенко та ін.

Метою кваліфікаційної магістерської роботи є дослідження теоретичних і практичних аспектів організації споживчого кредитування фізичних осіб та розробка рекомендацій щодо перспектив його розвитку.

Відповідно до поставленої мети були визначені наступні завдання:

- визначити сутність, роль та значення споживчого кредитування населення;
- охарактеризувати види споживчого кредитування та виявити фактори, що впливають на його формування;

- дослідити показники розвитку банківського кредитування в Україні за 2015–2019 рр.;
- проаналізувати сучасний стану ринку споживчого кредитування населення України за період 2015–2019 рр.;
- оцінити перспективи розвитку споживчого кредитування в Україні.

Об'єктом дослідження є процес організації споживчого кредитування населення в Україні. Дослідження проводилося на основі статистичної звітності Національного банку України та Державної служби статистики України.

Предметом є теоретичні та практичні аспекти системи організації банківського споживчого кредитування населення.

У процесі виконання кваліфікаційної роботи магістра застосовувалися наступні методи дослідження: монографічний та метод наукової абстракції – для розкриття сутності, функцій, принципів споживчого кредитування; для аналізу стану та розвитку споживчого кредитування – порівняльний, аналіз ретроспективних даних, методи синтезу та аналізу; в процесі оцінки показників банківського споживчого кредитування використовувалася деталізація, систематизація, узагальнення даних, табличний та графічні методи; економіко-математичного моделювання та прогнозування – при моделюванні впливу факторів на обсяг споживчих кредитів наданих фізичним особам.

Інформаційною базою написання магістерської роботи стали нормативно-правові акти, що регламентують організацію споживчого кредитування; праці вітчизняних та зарубіжних вчених-економістів, підручники, навчальні посібники, періодичні видання, статистичні матеріали Національного банку України та дані Державної служби статистики України за 2010-2019 рр.

Наукова новизна одержаних результатів полягає у розвитку науково-методичних підходів щодо визначення сутності поняття «споживче кредитування» (с. 12); удосконаленні характеристики складових споживчого кредитування населення (с. 20); узагальненні системи факторів, що впливають

на стан та розвиток споживчого ринку (с. 26); оцінці перспектив розвитку банківського споживчого кредитування на основі економіко-математичного моделювання його прогнозних обсягів (с. 44-50).

Практичне значення отриманих результатів полягає в тому, що сформульовані в кваліфікаційній роботі магістра теоретичні узагальнення та практичні рекомендації спрямовані на підвищення ефективності організації споживчого кредитування роздрібних клієнтів можуть бути використані в банках у процесі планування, оцінювання та аналізу ефективності результатів їх діяльності.

Результати основних положень кваліфікаційної роботи магістра були опубліковані у вигляді тез у збірнику матеріалів V Всеукраїнської науково-практичної on-line конференції «Проблеми та перспективи розвитку фінансово-кредитної системи України» (Суми, 19-20 листопада 2020 року).

ВИСНОВКИ

Споживчий кредит є провідною інноваційною формою вітчизняного банківського кредитування, яка спрямована на забезпечення задоволення різноманітних потреб населення у придбанні споживчих товарів і послуг. Як засвідчив проведений аналіз науково-методичних підходів до визначення категорії споживчий кредит даний термін розглядається фахівцями з правової точки зору; за змістом; за формою; як система кредитних відносин. На основі узагальнення різноманітних підходів до тлумачення даного поняття нами було запропоновано розглядати споживчий кредит вид кредиту, який надається кредиторами фізичній особі, у грошовій і товарній формах, на забезпечення споживчих потреб тривалого користування на відповідних умовах. Дослідження змістовних характеристик споживчого кредитування дало можливість узагальнити об'єкти, суб'єкти, принципи, функції учасників споживчого кредитування та встановити характерні ознаки його функціонування.

Організація системи споживчого кредитування повинна базуватися на виділенні їх форм та видів у відповідності до певних класифікаційних ознак. Тому, споживче кредитування проявляється у грошовій і товарній формах. Що стосується класифікації споживчого кредитування за видами нами було запропоновано здійснювати таку їх сегментацію: за категоріями та типами позичальників; за суб'єктами кредитування; за об'єктами кредитування; за термінами кредитування; за забезпеченістю; за методами погашення; за порядком надання; за видами валют. Така систематизація видів споживчого кредитування дозволить розкрити характерні риси даного виду кредиту та здійснювати повний аналіз показників функціонування ринку споживчого кредитування.

Проведене узагальнення різноманітних чинників мінливого економічного середовища дозволило сформулювати фактори макро- і мікрорівня,

які справляють значний вплив на рівень ефективності функціонування споживчого кредитування. З метою встановлення характеру та ступеня впливу сформованих факторів зовнішнього і внутрішнього середовища на результативні показники стану та розвитку споживчого кредитування було запропоновано застосування кореляційно-регресійного аналізу.

Дослідження в дипломній роботі перспектив розвитку ринку споживчого кредитування населення в Україні здійснювалося на основі вивчення загальних тенденції щодо кредитування банками домогосподарств, оцінювання зміни споживчого кредитування населення та виявлення факторів, що їх спричинили, а також шляхом моделювання показників на 2020 р.

У процесі виконання роботи було встановлено, що якщо протягом аналізованого періоду відмічалось загальне скорочення кредитних операцій банків, то динаміка кредитування домогосподарств демонструвала позитивну тенденцію, яка засвідчує зростання споживчих настроїв населення, в основному, за рахунок оптимізації процедур кредитування. При цьому відмічається також і покращення якості кредитного портфеля банків в частині кредитування домогосподарств. Так, що в 2019 р. частка непрацюючих кредитів, наданих суб'єктам корпоративного сектору в середньому сягали 56 %, то за кредитами для населення відмічалася позитивна динаміка скорочення частки проблемних кредитів з 53,51 % у 2017 р. до 34,11 % у 2019 р.

Аналізуючи цільове використання кредитних ресурсів домогосподарствами, слід відмітити, що переважка їх частка спрямовувалася на фінансування поточних потреб населення, при цьому відбувалося скорочення залучення кредитних ресурсів на довгострокові цілі, а саме: на придбання, будівництво та реконструкцію нерухомості.

На основі проведеного аналізу було встановлено, що позитивні зрушення в розвитку банківського кредитування домогосподарств України, відмічається як за рахунок збільшення абсолютних, так і відносних показників кредитування споживачів, при цьому відмічається покращення їх якості.

Однак, збільшення обсягів споживчого кредитування в Україні відбулося, насамперед, за рахунок зростання короткострокових та середньострокових кредитів у національній валюті. У зв'язку з фінансовою та політичною нестабільністю, а також коливанням валютних курсів відбулося значне скорочення споживчого кредитування на довгострокові потреби населення та валютного споживчого кредитування.

З метою оцінювання перспектив розвитку вітчизняного ринку споживчого кредитування було виділено основні фактори його формування, якими, на нашу думку, є: середньорічна чисельність наявного населення, доходи населення, середньомісячна номінальна заробітна плата штатних працівників, витрати на придбання товарів та послуг, Індекс споживчих настроїв, річна середньозважена ставка за споживчими кредитами. Крім того, на основі розрахунку коефіцієнта кореляції було встановлено тісноту та напрямок взаємозв'язку між узагальнюючим показником та обраними для дослідження факторами формування. Так, було виявлено існування значного впливу на розвиток споживчого кредитування наступної групи факторів, а саме: доходів населення, середньомісячної номінальної заробітної плати штатних працівників, витрат населення на придбання товарів та послуг та Індексу споживчих настроїв населення.

На основі кореляційно-регресійного аналізу була отримана чотирифакторна економіко-математична модель, яка дозволила встановити, що зростання доходів та середньомісячної заробітної плати населення призводять до зменшення потреби домогосподарств в споживчих кредитах; а внаслідок, збільшення Індексу споживчих настроїв населення та зростання витрат домогосподарств на придбання товарів, навпаки, відбувається активізація на ринку споживчого кредитування. Практична апробація побудованої моделі дозволила встановити доцільність її застосування в прогностичній діяльності та спрогнозувати обсяг споживчого кредитування на перспективу, що засвідчує існування потенційних можливостей подальшого розвитку споживчого кредитування в Україні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Абалкин Л. И. Экономическая энциклопедия. Москва. Экономика. 1999, 1055 с.
2. Аванесова Н. Е., Вознікова Ю. М. Кредитна політика банківських установ: стратегічні аспекти та ризики. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2015. № 8. С. 956–961
3. Аврамчук Л. А., Кожухар І. В. Особливості споживчого кредитування в Україні. *Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Сер. : Економіка, аграрний менеджмент, бізнес*. 2013. Вип. 181(6). С. 53-57. URL: [http://nbuv.gov.ua/j-pdf/nvnauc_econ_2013_181\(6\)__9.pdf](http://nbuv.gov.ua/j-pdf/nvnauc_econ_2013_181(6)__9.pdf)
4. Алексеенко М. Д. Проблеми споживчого кредитування населення банками. *Економіка: теорія та практика*. 2013. № 1. С. 4–10.
5. Алескерова Ю. В., Дзюбенко А. Д. Особливості розвитку споживчого кредитування в Україні. *Причорноморські економічні студії*. Вип. 27. 2018. С. 87–92.
6. Арбузов С. Г., Колобов Ю. В., Міщенко В. І., Науменкова С. В. Банківська енциклопедія. Київ: Центр наук. дослідж. Нац. банку України; Знання, 2011. 504 с.
7. Банківські операції: підручник / [колектив авторів]; за ред. В. І. Міщенка, Н. Г. Слов'янської. Київ: Знання, 2006. 727 с.
8. Банківські операції: підручник / А. М. Мороз, М. І. Савлук, М. Ф. Пуховкіна та ін.; за заг. ред. А.М. Мороза. Київ: КНЕУ, 2008. 608 с.
9. Блэк Дж. Экономика : толковый словарь : англо-русский. Москва: Весь мир, 2000. 840 с.
10. Бондар О. П. Кредитування населення на споживчі потреби: автореф. дис. ... канд. екон. наук: спец. 08.00.08. «Гроші, фінанси, кредит». Київ, 2007. 19 с.

11. Бондаренко Н. В. Сучасний стан кредитування комерційними банками фізичних осіб в Україні. *Збірник наукових праць Уманського національного університету садівництва*. 2017. Вип. 85. С. 242–248.
12. Бублик Л. Я. Організаційно-економічний механізм державного регулювання банківської кредитної діяльності на споживчому ринку України : автореф. дис. ... канд. екон. наук: спец. 08.00.03. «Економіка та управління національним господарством». Львів, 2018. 19 с.
13. Бублик Л. Я., Мицак О. В. Організаційно-економічний механізм кредитування споживчого ринку. *Менеджер*. 2017. № 4 (77) . С. 127–134.
14. Бублик Л. Я., Мицак О. В. Розвиток споживчого ринку як об'єкт державного регулювання. *Інвестиції: практика та досвід*. 2017. № 18. С. 44–47.
15. Бублик Л. Я., Мицак О. В. Теоретико-методологічні аспекти формування та розвитку споживчого ринку. *Агросвіт*. 2017. № 18. С. 59–63.
16. Ватаманюк М. М. Проблеми кредитування фізичних осіб в Україні напередодні та у розпал економічної кризи. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2010. № 20.5. С.164-167.
17. Великий енциклопедичний юридичний словник. За ред. акад. НАН України Ю. С. Шемчушенка. – 2-ге вид., перероб. і доп. Київ : Юридична думка, 2012. 1020 с.
18. Великий Ю. М., Сухомлин М. О. Особливості споживчого кредитування банками фізичних осіб в Україні. *Причорноморські економічні студії*. 2018. Вип. 31. С. 148–152.
19. Вербицька В. І., Бредіхін В. М. Напрямки розвитку ринку кредитування в сучасних умовах України. *Комунальне господарство міст*. 2020. Т. 2. Вип. 155. С. 34–40.
20. Внукова Н. М. Васильєва М. О. Управління кредитним ризиком у споживчому кредитуванні. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики : зб. наук. праць / ХІБС УБС НБУ*. 2009. Вип. 1. С. 71–76.

21. Вовк В. Я., Латунова К. Б. Аналіз впливу зовнішніх і внутрішніх факторів на кредитну діяльність банків. *Вісник Університету банківської справи Національного банку України*. 2013. 1(16). С. 185–190.
22. Вовчак О. Д., Руцишин Н. М., Андрейків Т. Я. Кредит і банківська справа: підручник. Київ: Знання, 2008. 564 с.
23. Волкова Н. І. Концептуальні підходи щодо вдосконалення кредитування споживчих потреб населення. *Економіка і організація управління*. 2016. 4 (24). С. 143-152.
24. Вудвуд В. В., Попова Е. М. Сучасний стан споживчого кредитування в Україні. *Молодий вчений*. 2018. № 10(1). С. 311–314.
25. Гаврилко Т.О. Споживче кредитування в Україні. Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: *Економіка і управління*. 2019. Том 30 (69). 5. С. 110–115.
26. Галайко Н. Р. Розвиток методів банківського кредитування фізичних осіб в Україні. *Вісник університету банківської справи*. 2016. № 1–2. С. 47–52.
27. Галяєва Л. Є., Гаряга Л. О. Проблеми розвитку банківського споживчого кредитування в Україні та Росії. *Вісник Університету банківської справи НБУ*. 2010. № 3(9). С. 186–190. URL: http://www.nbu.gov.ua/old_jrn/soc_gum/VUbsNbU/2010_3/VUBSNBU9_p186-p190.pdf. (дата звернення: 17.11.2020).
28. Грищук Ю. П. Проблеми споживчого кредитування в Україні. URL: http://www.rusnauka.com/27_NPM_2012/Economics/1_116750.doc.htm.
29. Гроші та кредит : підручник / За ред. Б. С. Івасіва. Тернопіль. Карт-бланш, 2000. 510 с.
30. Гроші та кредит : підручник. М. І. Савлук, А. М. Мороз, М. Ф. Пуховкіна та ін.; за заг. ред. М. І. Савлука. Київ : КНЕУ, 2002. 598 с.
31. Гроші та кредит: підручник / М. І. Савлук, А. М. Мороз, І. М. Лазепко та ін.; за ред. М.І. Савлука; К. : КНЕУ, 2011. 589 с.

32. Грошово-кредитна статистика. URL: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=27843415&cat_id=44578#1. (дата звернення: 09.11.2020).
33. Державна служба статистики України. Офіційний сайт. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 19.11.2020).
34. Дехтяр Н. А., Мезинко В. А. Споживче кредитування в Україні: проблеми та перспективи розвитку. *Проблеми та перспективи розвитку фінансово-кредитної системи України*: збірник матеріалів V Всеукраїнської науково-практичної on-line конференції. Суми, 19–20 листопада 2020 р. Суми : Сумський державний університет, 2020. С. 41–44.
35. Дзюблюк О. Механізм забезпечення якості кредитного портфеля й управління кредитним ризиком банку в період кризових явищ в економіці. *Журнал європейської економіки*. 2010. № 1. С.108–125
36. Добрик Л., Лосева Т., Онуфрійчук І. Споживчий банківський кредит в Україні: ресурсне забезпечення та ефективність. *Економічний аналіз*. 2011. Вип. 8. С. 369–372.
37. Дорошенко Н. О. Ризики в кредитній діяльності банків. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «Економічна»*. Харків, 2018. № 95. С. 23–29.
38. Доценко І. О. Сучасні тенденції розвитку банківського споживчого кредитування в Україні. *Економіка і суспільство*. 2018. Вип. 14. С. 792–798.
39. Дубина М. В. Наукові підходи до систематизації та класифікації кредитів. *Фінансові дослідження*. 2017. № 1. С. 12–20.
40. Дуброва Н. П., А. В. Лепеха Теоретичні аспекти споживчого та іпотечного кредитування. *Молодий вчений*. 2017. № 1. С. 582–585.
41. Дугіна І. В., Лучко Г. Й. Економічні характеристики українського ринку споживчого кредитування. *Бізнес-інформ*. 2015. № 10. С. 341–347.
42. Економічний словник-довідник. За ред. С. В. Мочерного. Київ : Феміна, 1995. 368 с.

43. Енциклопедія банківської справи України. В. С. Стельмах та ін. Київ: Молодь, Ін Юре, 2001. 680 с.
44. Загородній А. Г. Фінансово-економічний словник / [укл. А. Г. Загородній, Г. Л. Вознюк]. К.: Знання, 2007. 1072 с.
45. Звіт про фінансову стабільність / Національний банк України. URL: <https://bank.gov.ua/control/uk/publish> (дата звернення: 09.11.2020).
46. Іваніна А. В. Макроекономічний аналіз фінансового стану та рівня кредитного ризику домогосподарств. *Управління розвитком*. 2013. № 22. С. 58–61.
47. Івасів Б. С. Гроші та кредит: підручник. Тернопіль: Карт-бланш, 2008. 528 с.
48. Іващенко М. В. Зміни поведінки на кредитному ринку в контексті суспільно-політичних перетворень. *Молодий вчений*. 2014. № 7(1). С. 89–93.
49. Івченко М. Споживче кредитування та перспективи його розвитку в . *Економічна правда*. 2010. № 2. С. 6–8.
50. Ковальчук А. Т. Банківський кредит: правові засоби повернення. Київ : Знання, 2001. 150 с.
51. Костюк В. А., Скоринська М. О. Розвиток споживчого кредитування у банківській сфері України. *Економіка і суспільство*. 2017. Вип. 12. С. 547–552.
52. Коцовська Р., Ричаківська В. Операції комерційних банків. Львів. ЛБІ НБУ, 2011. 468 с.
53. Кудряшов С. В. Споживчий банківський кредит в Україні: ресурсне забезпечення та ефективність: автореф. дис. ... канд. екон. наук: спец. 08.00.08. «Гроші, фінанси, кредит». Ірпінь, 2007. 19 с.
54. Лагутін В. Д. Кредитування: теорія і практика: навч. посіб. Київ: Т-во «Знання», КОО, 2002. 215 с.
55. Матвеева Н. В., Никитюк І. І. Удосконалення нових форм споживчого кредитування. *Наука й економіка*. 2016. Вип. 2. С. 49–53.

56. Мельникова О. П., Пономарьова Т. В. Моделювання залежності рівня споживання від споживчого кредитування. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «Економічна»*. 2019. Вип. 96. С. 36–42.
57. Міжнародний центр перспективних досліджень. URL: <http://www.icps.com.ua/> (дата звернення: 17.11.2020).
58. Міщенко В. І., Шаповал О. А. Сучасна практика споживчого кредитування в Україні. *Вісник національного банку України*. 2013. 11–12. С. 97–102.
59. Мороз А. М. Банківські операції : підручник / [А. М. Мороз, М. І. Савлук, М. Ф. Пуховкіна та ін.]; за ред. А. М. Мороза. К. : КНЕУ, 2008. 608 с.
60. Мороз С. В. Стан та тенденції споживчого кредитування в умовах кризи. *Причорноморські економічні студії*. 2016. Вип. 10. С. 219–223.
61. Мочерний С. В., Тришак Л. С. Банківська система України. Львів : Тріада плюс, 2004. 304 с.
62. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <http://www.bank.gov.ua.> (дата звернення: 17.11.2020).
63. Охрименко І. Б. Споживчий кредит в Україні: реалії та перспективи розвитку. Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук. Спеціальність 08.00.08 – Гроші, фінанси і кредит. Київ. 2015. 290 с.
64. Партин Г. О. Стан споживчого кредитування в Україні та перспективи його розвитку з врахуванням умов сучасної фінансово-економічної та політичної ситуації. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2014. Вип. 24.6. С. 257–262.
65. Прилуцький А. М. Особливості банківського споживчого кредитування в Україні в умовах сучасного бізнес-середовища. *Polish journal of science*. 2019. № 22. С. 26–40.
66. Прилуцький А. М., Пахалюк Л. В. Споживче кредитування в Україні та його особливості. *Ефективна економіка*. 2019. № 11. URL:

<http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7459>. (дата звернення: 09.11.2020).

67. Про банки і банківську діяльність : Закон України від 07.12.2017 р. № 2121-III. URL: [http:// zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2121-14](http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2121-14). (дата звернення: 07.11.2020).
68. Про споживче кредитування : Закон України від 15 листопада 2016 р. № 1734-VIII / Верховна Рада України. Відомості Верховної Ради України. 2017. № 1. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1734-19#Text> (дата звернення: 07.11.2020).
69. Семенова К. Д., Тарасова К. І. Бізнес-статистика : підручник К : ФОП Гуляєва В.М., 2018. 210 с.
70. Сергєєва О. С., Сівкова К. О. Сучасний стан банківського споживчого кредитування в Україні. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2017. Вип. 20. С. 894–899.
71. Система банківського менеджменту: Навч. посібник. А. Т. Головка, В. І. Грушко, М. П. Денисенко та ін.; За ред. О. С. Любунь та В. І. Грушко. К. : Інкос, 2008. 480 с.
72. Славкова А. А., Гордейчук Т. О. Вплив споживчого кредиту на фінансові ресурси домогосподарств. *Економіка: теорія та практика*. 2017. № 1. С. 67–73.
73. Сміт А. Добробут націй. Дослідження про природу та причини добробуту націй. Київ: Port–Royal, 2001. 594 с.
74. Сова О. Ю. Аналіз сфери вітчизняного споживчого кредитування. *Вчені записки Університету «Крок»*. 2016. Вип. 44. С. 61–71.
75. Стороженко О. О., Гірченко Т. Д., Чмерук Г. Г. Організація споживчого кредитування в Україні. *Причорноморські економічні студії*. 2018. Вип. 27(2). С. 116–120.
76. Тришак Л. С., Савчин Л. М. Практикум з курсу «Кредитний менеджмент», Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, 2017. 81с.

77. Туган-Барановський М. І. Основи політичної економії. Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2003. 628 с.
78. Фінансовий словник. А. Г. Загородній, Г. Л. Вознюк, Т. С. Смовженко. Київ: Знання, 2000. 587 с.
79. Харабара В. М. Проблеми розвитку споживчого кредитуванням України. *Інвестиції: практика та досвід*. 2016. 5. С. 41–45.
80. Харабара В. М., Грешко Р. І. Кредитування споживчих потреб населення та розвиток інфраструктури ринку фінансових послуг. *Економіка та держава*. 2019. 4. С. 52–57.
81. Харченко А. М. Класифікація роздрібного банківського кредитування. *Схід*. 2014. № 6 (132). С. 36–41.
82. Цивільний кодекс України / Кодекс від 16 січня 2003р, № 435-ІУ [Електронний ресурс]. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/435-15>. (дата звернення: 12.10.2020).
83. Чайковський Я. І. Аналіз сучасного стану та перспективи розвитку банківського споживчого кредитування в Україні. *Економічний аналіз: зб. наук. праць*, 2017. Т. 27. № 1. С. 156–163.
84. Черничко Т. В., Гуз М. І. Аналіз сучасного стану споживчого кредитування фізичних осіб в Україні. *Економічний простір*. 2014. № 81. С. 147–156.
85. Шаповал О. А. Інструменти мінімізації ризику банківського споживчого кредитування. *Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України*. 2014. Вип. 1. С. 226–234. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/sepspu_2014_1_29.
86. Шевалдіна В. Г. Сучасний стан кредитування населення в Україні. *Фінанси, облік і аудит*. 2013. Вип. 1 (21). С. 171–180. URL: file:///C:/Users/admin/Downloads/Foa_2013_1_23.pdf.
87. Шейко О. П. тенденції розвитку споживчого кредитування в Україні. *Вісник ОНУ імені Мечникова*. 2014. Т. 19. Вип. 1/2. С. 149–153.

88. Шумська А. О., Клепікова О. А. Аналіз механізму прийняття рішення щодо видачі споживчого кредиту. Інформаційні технології в економіці і управлінні : зб. наук. студ. праць. Одеса : ОНЕУ, 2019. Вип. 1. С. 5–11.
89. Шушкова Ю. В. Основні тенденції ринку банківського споживчого кредитування в Україні. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2014. Вип. 24.2. С. 324–332.
90. Яковенко Н. В. Актуальні аспекти теорії та практики кредитування населення в умовах ринкової економіки. *Збірник наукових праць Національного університету державної податкової служби України*. 2011. № 2. С. 313–323.
91. Karlan D., Zinman J. Expanding Credit Access: Using Randomized Supply Decisions to Estimate the Impacts. 2008. URL: http://karlan.yale.edu/sites/default/files/rev._financ._stud.-2010-karlan-433-64.pdf.
92. The Doing Business Project. Getting Credit in Ukraine [Electronic resource]. URL: <http://www.doingbusiness.org/data/exploreeconomies/ukraine/getting-credit>.
93. The World Bank. Private credit bureau coverage [Electronic resource]. URL: <http://data.worldbank.org/indicator/IC.CRD.PRVT.ZS>.